

Uchwała nr 30/XLII
Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP
z dnia 7 marca 2026 r.
w sprawie wykładni §§ 29 i 31 ust. 2-4 Statutu ZHP
(możliwość zmiany kary nałożonej przez komendanta hufca, komendanta chorągwi
lub Naczelnika ZHP)

Na podstawie § 85 ust. 5 Statutu ZHP Naczelny Sąd Harcerski ZHP uchwala, co następuje:

1. Komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP po wydaniu decyzji o ukaraniu instruktora lub członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską może tę decyzję zmienić lub uchylić przed upływem terminu przewidzianego na odwołanie od decyzji o ukaraniu.
2. Zmiana lub uchylenie kary przez komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP po wniesieniu odwołania od decyzji o ukaraniu jest możliwa w ramach postępowania przed sądem harcerskim i na zasadach określonych w Regulaminie Sądów Harcerskich ZHP.
3. W przypadku braku wniesienia odwołania i po upływie terminu przewidzianego na odwołanie od decyzji o ukaraniu, decyzja komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP o ukaraniu instruktora lub członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską nie może być zmieniona ani uchylona.
4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 9 marca 2026 r.

Przewodniczący
Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP

(-) hm. Tomasz Rawski

Uzasadnienie

W przypadku wymierzania kar przez sądy harcerskie, procedury wnoszenia i rozpatrywania wniosków o ukaranie, proces wymierzania i uzasadniania kary są szczegółowo określone w Regulaminie Sądów Harcerskich ZHP. Przy wymierzaniu kar przez właściwego komendanta hufca, komendanta chorągwi i Naczelnika ZHP procedury te nie obowiązują, a osoba wymierzająca karę jest jedynie zobowiązana zapisami Statutu ZHP do umożliwienia złożenia wyjaśnień przed zastosowaniem kary (§ 29 ust. 3) oraz powiadomienia o wymierzeniu kary, co wynika pośrednio z § 31 ust. 2 Statutu ZHP.

Po terminowym wniesieniu odwołania przez osobę ukaraną, decyzja o ukaraniu nie wchodzi w życie, a ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie kary pozostaje wyłączną kompetencją sądu harcerskiego.

Zgodnie z Regulaminem Sądów Harcerskich ZHP, na każdym etapie postępowania odwoławczego, sąd harcerski może zaproponować stronom zakończenie postępowania przed wydaniem orzeczenia, m.in. poprzez zmianę zaskarżonej decyzji, ze skutkiem umorzenia postępowania odwoławczego. Skoro taki tryb jest możliwy w trakcie postępowania przed sądem harcerskim, to należy domniemać, że komendant lub Naczelnik ZHP może również wcześniej samodzielnie podjąć taką decyzję.

Co do zasady przyjmuje się, że władze ZHP, uprawnione do podejmowania określonych uchwał lub decyzji, mogą swoje własne decyzje uchylić lub zmienić. Jednakże w stosunku do decyzji o ukaraniu:

- 1) zgodnie z § 31 ust. 2 Statutu ZHP przewidziano szczególny tryb odwoławczy,
- 2) zgodnie z § 31 ust. 4 Statutu ZHP nie stosuje się przepisów § 53 Statutu (dotyczących możliwości uchylania decyzji władz niższego szczebla przez władze wyższego szczebla).

Należy zatem uznać, że wobec decyzji o ukaraniu nie stosuje się innego trybu jej zmiany lub uchylecia niż tryb wskazany w Statucie ZHP. Stąd termin określony na wniesienie odwołania od decyzji o ukaraniu jest ostatecznym terminem na jej zmianę także dla władzy, która decyzję wydała.

Uchwała została podjęta zgodnie z § 58 ust. 1 Regulaminu Sądów Harcerskich, na wniosek Komendanta Hufca Warszawa-Praga-Północ.